

ת"פ 15893/10/21 - מדינת ישראל נגד חיים עטר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

11 יולי 2022

ת"פ 15893-10-21 מדינת ישראל נ' עטר(עציר)

לפני כבוד השופטת מרב גרינברג
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם חיים עטר (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד טל שילוני

ב"כ הנאשם עו"ד רועי לנג

הנאשם הובא באמצעות שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

1. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר דיוני, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירה של **הצתה** לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 26.8.21 בשעת חצות הגיע הנאשם למגרש למכירת רכבי יוקרה באזור התעשייה בעיר נתניה כשהוא מצויד בקופסאות גפרורים ושני בקבוקים המלאים נוזל בעירה דליק וחובש כובע רחב שוליים ומסיכת קורונה כדי להסתיר את פניו. לאחר שוידא שאין איש בסביבה, נכנס למגרש, שפך את תכולת הבקבוקים על שני כלי רכב והשליך את הבקבוקים למכולה מחוץ למגרש. בהמשך, שב למקום, הצית מספר גפרורים והשליך אותם לעבר מספר כלי רכב מתוך כוונה להציתם. כתוצאה ממעשיו, אחזה אש ברכב מסוג BMW וגרמה נזק כבד לחלקו הקדמי וכן נגרם נזק לשני כלי רכב מסוג "לקסוס" ו-"אודי".

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

עמוד 1

3. ב"כ המאשימה, עו"ד ט. שילוני, עמדה בטיעוניה על הסיכון הרב שטמון במעשיו של הנאשם לפגיעה ברכוש ובנפש והדגישה את פגיעתו בערכים החברתיים של הגנה על ביטחון הציבור ורכושו וזכותו של הפרט לשלמות גופו וקניינו. המאשימה סבורה שמידת פגיעתו בערכים המוגנים היא בינונית וכי הנזק ממעשיו ופוטנציאל הנזק לכלי רכב נוספים שבבעלות המתלונן, רב. עוד ביקשה ליתן משקל לתכנון המעשה, הצטיידות בחומר דליק וניסיונו להסתיר את זהותו כדי שלא ייתפס. המאשימה הפנתה לפסיקה נהגת ועתרה למתחם ענישה שנע בין 24-48 חודשי מאסר. באשר למיקום הנאשם בתוך מתחם הענישה סבורה שיש להתחשב בהודאתו, בעברו הפלילי ובכך שאין לו אופק שיקומי ולפיכך למקמו במרכז המתחם ולגזור עליו 36 חודשים לצד ענישה נלווית, לרבות פיצוי למתלונן. עוד הוגשו תמונות הממחישות את הנזק הרב שנגרם לרכבי המתלונן.

4. ב"כ הנאשם, עו"ד ר.לנג, עתר שלא להחמיר עם הנאשם. לשיטתו, עתירת המאשימה מחמירה ולא מתחשבת בכך שנגרם נזק לרכוש בלבד. לדבריו, לא ניתן לגזור גזירה שווה מהפסיקה שאליה הפנתה המאשימה, שבה נדונו מקרי הצתה שפגעו גם בנפש והציג אסמכתאות פסיקה רבות שבהן נגזרו על נאשמים, במקרים דומים, עונשים מתונים. על כן, מבקש לקבוע מתחם שנע בין 10-32 חודשי מאסר ולמקם את הנאשם בתחתיתו. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בכך שהנאשם כבן 47, אב לשתי בנות, ששירת 18 שנים כקצין מג"ב. עוד נטען, כי בשנים האחרונות חלה הדרדרות במצבו, הוא נקלע לחובות, התגרש ומתפרנס בדוחק. ב"כ הנאשם הוסיף וציין שהנאשם עצור מזה עשרה חודשים, ביקש להימנע מלהטיל עליו קנס ולהסתפק בפיצוי סמלי של המתלונן.

5. הנאשם בדברו האחרון לעונש הביע צער על מעשיו, התנצל בפני המתלונן והצהיר שנכון לפצותו בסכום של 30,000 ₪.

6. עוד שמעתי את המתלונן, מר אמנון פרטוש, בעל כלי הרכב שניזוקו. לדבריו, אינו מכיר את הנאשם ואינו יודע מה הרקע להצתת כלי הרכב ומי ביקש לפגוע בעסקו. המתלונן סיפר, כי עוסק במכירת רכבי יוקרה, כלי הרכב לא היו מבוטחים ונגרם לו נזק בהיקף של מאות אלפי ₪.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

7. על ההליך שלפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

8. מעשיו של הנאשם חמורים ופגעו פגיעה מוחשית בביטחון הציבור ובשלומם ובקניינו של המתלונן. הפסיקה עמדה לא אחת על חומרתה של עבירת ההצתה ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה משמעותית, בהדגישה את הסיכון הגלום בה ולנוכח הקושי לשלוט בתוצאותיה ובהיקף הנזקים שהיא עלולה לגרום. בשל כך נקבע כי על דרך

הכלל ראוי להטיל בגינה עונש של מאסר בפועל, כאשר מדיניות הענישה נגזרת, בין היתר, מהתכנון המוקדם, טיבו של הרכוש שהוצת בפועל, תוצאות המעשה והפוטנציאל לסיכון לנפש ולרכוש הגלום במעשה ההצתה (ע"פ 4761/15 ג'ורבאן נ' מדינת ישראל (23.11.2015); ע"פ 8659/13 אלמליח נ' מדינת ישראל (14.5.2014); ע"פ 4910/16 אבני נ' מדינת ישראל, (5.4.2017).

על חומרתה של עבירת ההצתה המתאפיינת בחוסר יכולתו של המצית לשלוט בתוצאות מעשיו עמד בית המשפט העליון בע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל, פ' 3 (8.11.2012):

"רבות נכתב ונאמר אודות חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, שתחילתה ידועה ו'אחריתה מי ישורנה', שכן מנהגה של האש להתפשט מבלי יכולת שליטה תוך גרימת נזקים ואף סיכון חיי אדם (...). הצתה נתפסת כעבירה חמורה, לא רק בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה, אלא גם בשל המסר העברייני האלים העולה ממנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור...לא בכדי קבע המחוקק את העונש המרבי על עבירה זו ל-15 שנות מאסר, אף במקרים שבהם לא הייתה כוונה לפגוע בנכס ציבורי או בבני אדם"

9. הרקע למעשה ההצתה נותר עלום, גם המתלונן לא ידע לומר מי רוצה ברעתו. מדובר במעשה שבוצע תוך תכנון מראש, הנאשם הצטייד בחומרים דליקים ובכובע ומסיכה כדי להסתיר את זהותו. הנאשם בחר במכוון לשפוך את החומר הדליק על מספר כלי רכב והאש שהצית הסבה נזק רב לשלושה כלי הרכב, רכבי יוקרה שבבעלות המתלונן.

10. בבחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מסווגת הפסיקה את נסיבות העבירה למספר מדרגי ביניים של חומרה, מהקל אל הכבד (ע"פ 4036/13 אמראה נ' מדינת ישראל, 5.10.2014). הפסיקה מבחינה בין הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולהסב נזק לרכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בסמיכות לבני אדם, באופן שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך וחמורה מכולן- הצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש. בענייננו, ועל כך מסכימה גם המאשימה, הנזק כוון ונגרם לרכוש בלבד ללא סיכון לפגיעה באנשים. המגרש שבו עמדו המכוניות ממוקם באזור תעשייה, הנאשם הגיע למקום בשעת לילה מאוחרת כשהאזור שומם מאדם וביצע את זממו רק לאחר שוידא שאין אנשים בסמוך. את המקרה דנן ניתן לסווג כהצתה של נכס שעלולה הייתה להתפשט ולהסב נזק רב גם לכלי רכב אחרים שעמדו במקום אך לא לבני אדם. כאמור מדובר במעשה הצתה מתוכנן, במטרה לגרום נזק לרכוש המתלונן, כשהיקף הנזק רב ונאמד במאות אלפי ₪, והפגיעה בערך המוגן היא ברף בינוני.

11. **מדיניות הענישה הנוהגת**- עבירת ההצתה כוללת בחובה מגוון רב של מקרים אשר מחייבים התאמת מתחם העונש ההולם לנסיבות הקונקרטיות של המעשה שבו הורשע הנאשם. על חומרת עבירת ההצתה ושיקולי הענישה בגינה עמד כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ 2939/19 חלפון נ' מדינת ישראל (2.2.2020):

"בהצתה טמון נזק הרסני. אש המתפשטת באופן בלתי מבוקר זורה הרס, ומסכנת את האדם ואת החי, את הגוף ואת הרכוש. לא בכדי עמד בית משפט זה על חומרת עבירת ההצתה, ודומה כי אין צורך להכביר בכך מילים. עם זאת, טווח הענישה בגין הצתה אינו אחיד, ובקביעתו יש ליתן את הדעת, בין היתר, לתוצאות ההצתה, לפוטנציאל הסיכון הגלום בה, לתכנון מוקדם ולעברו של המצית".

ראו גם את דבריו של כב' השופט קרא בע"פ 6326/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פ' 10 (3.12.2017)

12. המחלוקת המרכזית בין הצדדים בתיק זה הינה האם כטענת המאשימה יש לקבוע מתחם ענישה שנע בין שנתיים לארבע שנות מאסר גם במקרה שבו מדובר בנזק ובסיכון רכושי וממוני בלבד או שמא מתחם נמוך משמעותית, שנותן משקל ממשי לנסיבה זו, כעתירת ההגנה.

13. עיון בפסקי הדין שהגישו הצדדים וברבים אחרים מעלה, כי מגמת הפסיקה אינה אחידה ותלויה נסיבות. כך בע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל (24.4.2013), נקבע בגין הצתה וגרימת נזק בסביבת מגורים, מתחם הענישה הנע בין שנתיים לארבע שנות מאסר (ראו עוד: 1846/13 ג'מאל עמאש נ' מדינת ישראל, פ' 12 (1.12.2013); ע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל, שם מדובר היה בהצתה בקרבת בתי מגורים ובסיכון לרכוש ולנפש, אושר מתחם ענישה שנע בין 2-5 שנות מאסר; ע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני (7.3.2017); ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל (6.1.2015), שם נקבע בנסיבות חמורות יותר, מתחם ענישה שנע בין 30-60 חודשי מאסר ונגזרו על הנאשם 36 חודשי מאסר). עם זאת, ניתן למצוא פסקי דין רבים, שבהם במקרי הצתת רכוש ללא סיכון לנפש, נקבעו מתחמים מתונים יותר הנעים 12-40 חודשי מאסר:

א. ע"פ 5758/13 נסאסרה נ' מדינת ישראל (12.2.2014) - בעניין נאשם שהורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של הצתה, קשירת קשר לפשע וחבלה במזיד ברכב אחיו, עמו היה מסוכסך, צעיר, עברו נקי, נקבע מתחם שנע בין 18-40 חודשי מאסר, נגזרו על הנאשם 24 חודשי מאסר, ערעורו נדחה;
ב. ע"פ 6326/17 פלוני נ' מדינת ישראל (3.12.2017) - נאשם צעיר, שהורשע בסייפת סעיף 448 לחוק, בגין הצתת צמחיה, נדון למאסר בן 24 חודשים. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו, קבע מתחם ענישה שנע בין 15-30 חודשי מאסר והעמיד את עונשו על 18 חודשי מאסר;

ג. ע"פ 4052/15 ניקו חיימוב נ' מדינת ישראל (10.12.2015) - נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בהצתת רכבה של חברתו לשעבר של חברו. במסגרת הסדר טיעון עתרה המאשימה לעונש ראוי בן 20 חודשי מאסר, בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 12-36 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 12 חודשי מאסר;

ד. ע"פ 4910/16 אבני נ' מדינת ישראל (5.4.2017) - נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירת הצתה, קשירת קשר, גניבה וגידול סם ונדון ל-14 חודשי מאסר. נקבע מתחם עונשי לעבירת ההצתה שנע בין 12-40 חודשי מאסר;

ה. ע"פ 8622/21 שחר הולר נ' מדינת ישראל (15.05.2022) - נאשם צעיר ללא עבר נדון בגין עבירת הצתה בצוותא, שחלקו הוא בהסעת המצית לחניון בית מגורים שבו הוצת אופנוע. בית המשפט המחוזי (ת"פ מח-מרכז לוד 54630-09-20, כב' השופט טרסי) קבע מתחם ענישה שנע בין 15-35 חודשי מאסר וגזר על הנאשם עונש בן 15 חודשי מאסר, ערעורו נדחה;

ו. ת"פ (מח-מרכז) 54916-05-18 מדינת ישראל נ' יחיא קרינאוי ואח' - הנאשם הורשע בהצתת רכב בסביבת מגורים. המאשימה עתרה למאסר בפועל בן 30 חודשי מאסר, בית המשפט (כב' השופט קובו) קבע מתחם ענישה שנע בין 14-42 חודשי מאסר וגזר על הנאשם, בעל עבר פלילי מכביד, מאסר בן 27 חודשים. על אחיו, שהורשע בעבירת סיוע להצתה, נגזרו תשעה חודשי עבודות שירות;

ז. ת"פ (מח-מרכז לוד) 30623-09-18 מדינת ישראל נ' פלוני- הנאשם הורשע בהצתת רכבה של רעייתו בסביבת מגורים. הנאשם, ללא עבר, סובל מבעיות נפשיות, פיצה את המתלונן והתגרש ממנה. המאשימה עתרה למתחם שנע בין 2-4 שנות מאסר. בית המשפט (כב' השופט קובו) קבע מתחם ענישה שנע בין 14-40 חודשי מאסר וגזר על הנאשם, תוך התחשבות בנסיבותיו המיוחדות, מאסר בן 14 חודשים;

ח. ת"פ (מח-מרכז) 4534-04-19 מדינת ישראל נ' שמילה- הנאשם הורשע בהצתת רכבה של בת זוגו לשעבר בסמיכות למגורים ולעמוד חשמל. המאשימה עתרה ל- 2-4 שנות מאסר וביקשה למקם עונשו, נוכח מסוכנותו ועברו הפלילי, ברף עליון. בית המשפט קבע מתחם שנע בין 14-40 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר וכן פיצוי למתלוננת בסך של 8,000 ₪;

ט. ת"פ (מח' חי') 41715-01-20 מדינת ישראל נ' פלוני, הנאשם הורשע בהצתת רכבה של רעייתו. בית המשפט (כב' השופט ג'יסי) קבע מתחם שנע בין 10-24 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 12 חודשי מאסר.

י. ת"פ (מח-מרכז לוד) 776-01-20 מדינת ישראל נ' עוטר - הנאשם הורשע בהצתת כלי רכב באמצעות מצית וגרימת נזק קל. המאשימה עתרה לעונש ראוי בן 30 חודשי מאסר. בית המשפט (כב' השופט טרסי) קבע כי מדובר בהצתה ברף נמוך, מתחם ענישה שנע בין 14-34 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 18 חודשי מאסר

באשר לפסיקה נוספת אליה הפנתה ההגנה - ע"פ 8435/17 נפתלי נ' מדינת ישראל (7.4.2019); ת"פ (מח' י-ם) 2069-11-19 שבתאי נ' מדינת ישראל ועוד, מדובר במקרים שבהם נקבעו עונשי שיקום שאינם רלוונטיים לענייננו.

14. על כן, לאחר שבחנתי נסיבות מעשי הנאשם, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנוהגת, **מצאתי לקבוע מתחם ענישה שנע בין 18-40 חודשי מאסר בפועל.**

15. הנאשם שלפניי יליד 1974, בעברו ארבע הרשעות בעבירות של הסגות גבול ועבירות רכוש, האחרונה משנת 2017 בגין עבירה משנת 2014. לדברי ב"כ, מדובר במי ששירת שנים רבות כקצין במג"ב ובשנים האחרונות מצוי במשבר, התגרש מאשתו ואינו עובד. יכול שמצבו הכלכלי הוא שעמד ברקע ביצוע העבירה, ברי כי לא היה לו כל קשר ישיר למתלונן. בתיק לא התקבל תסקיר כך שלא ניתן לבחון לעומק את נסיבות הנאשם ורמת מסוכנותו. עם זאת, הסתבכויותיו החוזרות עם החוק והתנהלותו העבריינית בתיק שלפנינו מלמדות שאין מדובר במי שמעד לראשונה בחייו ובעל פוטנציאל שיקום.

16. הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הביע חרטה והתנצל בפני המתלונן. עוד הציע לפצותו בסכום שאינו מבוטל, אם כי מהווה חלק קטן מהיקף הנזק שגרם במעשיו. הנאשם עצור זמן ממושך, מזה כעשרה חודשים.

17. באיזון בין השיקולים השונים, **מצאתי למקם עונשו של הנאשם בחלק התחתון של מתחם הענישה, לצד ענישה נלווית.**

18. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **20 חודשי מאסר בפועל**, החל מיום מעצרו 21.9.21
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת הצתה.
- ג. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו עבירה שיש בה כדי לגרום נזק לרכוש.
- ד. פיצוי בסך 50,000 ₪ למתלונן. הפיצוי ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.11.22 בהתאם לפרטים שתעביר המאשימה למזכירות בית המשפט.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

**ניתנה והודעה היום י"ב תמוז תשפ"ב,
11/07/2022 במעמד הנוכחים.
מרב גרינברג, שופטת**

הוקלדעלידימורהרוש